

ĐẠI TƯỚNG VÕ NGUYỄN GIÁP VỚI BÀI HỌC TRONG CHIẾN THẮNG ĐIỆN BIÊN PHỦ

*Ths. Nguyễn Thị Diễm My
Học viện Chính trị khu vực 4*

Điện Biên Phủ là một chiến thắng lừng lẫy vang dội của dân tộc Việt Nam trong cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa thực dân vì độc lập và tự do trong thế kỉ XX. Đại tướng Võ Nguyên Giáp- người chỉ huy tài ba của chiến dịch Điện Biên Phủ đã đúc kết nhiều bài học kinh nghiệm quý báu không những trong chiến đấu mà còn trong xây dựng và phát triển đất nước hôm nay.

Trong lần thứ 45 kỉ niệm chiến thắng Điện Biên Phủ, Tạp chí Cộng sản đã có một cuộc phỏng vấn Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Đại tướng đã khẳng định, chiến thắng Điện Biên Phủ là một trong những chiến công vĩ đại nhất của dân tộc. Chiến công oanh liệt ấy đã có tác động sâu rộng đối với phong trào giải phóng dân tộc, báo hiệu sự cáo chung của chủ nghĩa thực dân cũ trên toàn thế giới. Vì vậy, có thể xếp Điện Biên Phủ vào hàng chiến thắng oanh liệt nhất trong thế kỉ XX. Đại tướng cũng khẳng định, những bài học của Điện Biên Phủ có giá trị không những trong thời kì chiến tranh mà còn có ý nghĩa thời sự đối với thời kì đổi mới - thời kì công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

Thứ nhất, theo Đại tướng bài học quan trọng bậc nhất là sự lãnh đạo đúng đắn và sáng suốt của Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Chiến thắng Điện Biên Phủ đã giáng một đòn sấm sét vào âm mưu mở rộng và kéo dài cuộc chiến tranh xâm lược của đế quốc Pháp và can thiệp Mỹ, đánh dấu một sự chuyển biến lớn lao trong cục diện chính trị và quân sự ở Đông Dương, góp phần quyết định vào thắng lợi to lớn ở Hội nghị Giơnevơ 1954, lập lại hòa bình ở Đông Dương, trên cơ sở tôn trọng chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ nước ta và hai nước bạn láng giềng: Campuchia và Lào.

Chiến thắng Điện Biên Phủ là thắng lợi của Đảng ta trong việc vận dụng tài tình và sáng tạo những nguyên lí của chủ nghĩa Mác- Lênin về chiến tranh và cách mạng, về lãnh đạo đấu tranh vũ trang và xây dựng lực lượng vũ trang trong hoàn cảnh cụ thể của một nước thuộc địa và nửa phong kiến nhỏ yếu chống đế quốc xâm lược.

Thắng lợi của Điện Biên Phủ là thắng lợi của đường lối chiến tranh nhân dân của Đảng ta. Nội dung chính của chiến tranh nhân dân là toàn dân đánh giặc. Không phải chỉ có quân đội đánh giặc, còn nhân dân chỉ đóng vai trò thụ động, ủng hộ và làm hậu thuẫn cho quân đội, mà mọi người dân bằng mọi phương tiện, vũ khí có trong tay đều trực tiếp đánh giặc. Trong cuộc kháng chiến lâu dài của ta, khẩu hiệu “*mỗi người dân là một người lính, mỗi thôn xã là một pháo đài, mỗi chi bộ Đảng, mỗi ủy ban kháng chiến là một bộ*

tham mưu” đã trở thành hành động thực tiễn giết giặc cứu nước hàng ngày của toàn dân ta từ Bắc chí Nam, từ nông thôn đến thành thị, từ vùng tự do đến vùng bị tạm chiếm.

Chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ là đỉnh cao nhất của cuộc chiến tranh nhân dân chống đế quốc Pháp và can thiệp Mỹ. Trong thời gian tiến hành chiến dịch Điện Biên Phủ, khẩu hiệu toàn dân vũ trang, toàn dân đánh giặc của Đảng đề ra mà Chủ tịch Hồ Chí Minh đã kêu gọi ngay lúc bắt đầu kháng chiến là *“bất kì đàn ông đàn bà, bất kì người già người trẻ, không chia tôn giáo, đảng phái, dân tộc, hễ là người Việt Nam thì phải đứng lên đánh thực dân Pháp, cứu Tổ quốc...”*.

Tư tưởng chiến tranh toàn dân, toàn diện của Chủ tịch Hồ Chí Minh và của Đảng ta được vận dụng và phát triển trong thời kì xây dựng và bảo vệ Tổ quốc thể hiện trong đường lối quốc phòng toàn dân, xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân và tiến hành chiến tranh bảo vệ Tổ quốc.

Theo đường lối đó, quân dân ta liên tiếp giành được thắng lợi trong cuộc chiến tranh bảo vệ Tổ quốc ở biên giới Tây Nam, biên giới phía Bắc và làm tròn nghĩa vụ quốc tế. Trong công tác xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân, Đảng ta nhấn mạnh phương châm chiến lược xây dựng nền quốc phòng toàn dân vững mạnh trên cả nước và trên từng địa phương, xây dựng tỉnh thành đơn vị chiến lược của quốc phòng toàn dân và chiến tranh nhân dân, xây dựng huyện thành pháo đài vững chắc bảo vệ Tổ quốc. Đó chính là sự vận dụng tư tưởng chiến tranh toàn dân nói chung, tư tưởng *“mỗi quốc dân là một chiến sĩ”*, *“mỗi làng xóm là một pháo đài”* của Bác Hồ vào hoàn cảnh mới của đất nước.

Thứ hai, bài học luôn nắm vững quan điểm thực tiễn, luôn xuất phát từ thực tiễn.

Thực tiễn rất sinh động và luôn phát triển, phải luôn bám sát thực tiễn, phân tích mâu thuẫn nội tại, tìm ra quy luật vận động, hành động theo quy luật, có thể mới đi đến thắng lợi.

Đông Xuân 1953-1954 do ta bám sát tình hình, nắm được âm mưu của địch, phân tích mâu thuẫn của chiến tranh xâm lược nói chung và của kế hoạch Nava nói riêng, nên Bác Hồ và Bộ Chính trị đã đề ra chủ trương kế hoạch đúng đắn, sáng tạo sắc bén. Ta buộc địch phải phân tán lực lượng, điều động địch đến Điện Biên Phủ, nơi ta có điều kiện để tiêu diệt chúng.

Tại mặt trận Điện Biên Phủ, Đảng ủy, Bộ Chỉ huy chiến dịch đã luôn bám sát thực tiễn địch - ta ở chiến trường để theo dõi từng ngày, biết được sự tăng cường lực lượng của địch, phân tích chỗ mạnh, chỗ yếu của địch và của ta. Khi đã phát hiện tình hình địch - ta đã thay đổi thì ta đã kiên quyết đổi cách đánh. Việc thay đổi chiến lược đánh Pháp được xem là quyết định khó khăn nhưng táo bạo, tôn trọng mọi diễn biến của thực tiễn của đồng chí Võ Nguyên Giáp. Trước những thay đổi về mặt lực lượng của quân Pháp, đồng chí cần nhắc lời dặn của Bác *“Chiến trường của ta hẹp, người của ta không nhiều, nên nói chung*

ta chỉ có thắng chứ không được bại, vì bại thì hết vốn”¹ nhờ đề ra cách đánh đúng đắn phù hợp với tình hình thực tiễn. Trong suốt thời gian chuẩn bị, chúng ta đã bám sát quân địch, theo dõi từng động tĩnh của chúng, phát hiện hệ thống phòng ngự của chúng ngày càng được xây dựng vững chắc thêm. Trước tình hình đó, ta nhận thấy đánh nhanh không thể đảm bảo chắc thắng được nên ta quyết định chuyển sang đánh chắc tiến chắc.

Tuy nhiên, việc vận dụng phương châm đánh chắc tiến chắc hoàn toàn không có nghĩa là khi điều kiện mọi mặt đã thay đổi có lợi cho ta, khi các thắng lợi liên tiếp của ta đã từng bước tạo nên thời cơ mới, thì ta không chuyển sang đánh nhanh thắng nhanh. Thực tế là chiều 7/5/1954, khi địch đã có dấu hiệu rối loạn, tinh thần suy sụp, thì quân ta nhanh chóng nắm lấy thời cơ, vào 15 giờ đã mở cuộc tổng công kích vào tập đoàn cứ điểm, đến 17 giờ 30 phút thì tiêu diệt toàn bộ quân địch ở Điện Biên Phủ. Như vậy, xuất phát từ thực tiễn tình hình, ta không “*đánh nhanh, thắng nhanh*” theo phương án lúc đầu là 3 đêm 2 ngày, mà chuyển sang “*đánh chắc, tiến chắc*”, đánh trong 55 ngày đêm giành thắng lợi vĩ đại.

Bước vào thời kì xây dựng đất nước, một thời gian ta kéo dài quá lâu cơ chế quan liêu bao cấp, chủ quan duy ý chí, giáo điều, rập khuôn theo mô hình chủ nghĩa xã hội của một số nước anh em. Do đó, tình hình kinh tế- xã hội nước ta lâm vào khủng hoảng. Từ đại hội VI, với tinh thần nhìn thẳng sự thật, nói đúng sự thật, phân tích tình hình thực tiễn, tiếp thu những mô hình sáng tạo ở cơ sở, tìm đúng mâu thuẫn, đề ra đường lối đổi mới, đúng đắn, sáng tạo, phù hợp với thực tiễn kinh tế, xã hội nước ta, nên ta đã vượt qua khủng hoảng, đạt được những thành tựu bước đầu rất quan trọng.

Ngày nay, cùng với những biến đổi của tình hình trong và ngoài nước đang có những biến đổi sâu sắc, cuộc cách mạng khoa học kĩ thuật công nghệ đang phát triển như vũ bão, đặc biệt là sự phát triển của công nghệ điện tử, thông tin, sinh học... Sự phát triển của nó tác động đến mọi mặt đời sống kinh tế, xã hội của nhân loại.

Đất nước ta đổi mới và giành được thành tựu to lớn, chúng ta đang đứng trước những vận hội mới, đồng thời cũng đang đứng trước những thách thức lớn. Tình hình nói trên đòi hỏi Đảng ta phải đi vào thực tiễn, phát triển sáng tạo lí luận để tiếp tục hoàn thiện đường lối, đề ra các chủ trương, chính sách cho phù hợp với quy luật phát triển. Thực tiễn có ý nghĩa quan trọng, là cơ sở của nhận thức, là tiêu chuẩn của chân lý như Lênin đã từng nói.

Thứ ba, phải dựa vào sức mạnh của giai cấp công nhân, nhân dân lao động, của toàn dân, của cả nước.

Điện Biên Phủ là tập đoàn cứ điểm mà kẻ thù cho là bất khả xâm phạm, là một thách thức lớn đối với quân đội và nhân dân ta.

---

¹ Đảng Cộng sản Việt Nam: Văn kiện Đảng toàn tập, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2001, t 14, tr 59.

Sức mạnh của chiến tranh toàn dân, của cả dân tộc Việt Nam với động lực mới là quần chúng công nông dưới sự lãnh đạo của Đảng, của giai cấp công nhân như Bác Hồ nói “công nông là gốc của cách mạng”, kết hợp với sự ủng hộ và giúp đỡ quốc tế, sức mạnh của thời đại, đã đưa đến cao trào của cuộc tiến công chiến lược, đến chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ, đến thắng lợi vĩ đại của kháng chiến chống thực dân Pháp.

Chuẩn bị hậu cần cho chiến dịch tiến công Điện Biên Phủ trên chiến trường rừng núi xa hậu phương 500-700km là một nhiệm vụ khó khăn, là thử thách lớn đối với hậu cần nói riêng, đối với toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta nói chung. Sau khi hạ quyết tâm tác chiến, Trung ương Đảng, Tổng quân ủy xác định “*khó khăn lớn nhất là về hậu cần*”. Tướng Nava- Tổng chỉ huy quân đội viễn chinh Pháp, cũng cho rằng ta không thể giải quyết được các khó khăn để bảo đảm cho khối chủ lực đánh lớn, đánh dài ngày trên chiến trường rừng núi xa hậu phương này.

Quyết tâm bảo đảm cho Chiến dịch Điện Biên Phủ giành toàn thắng, Trung ương Đảng ra chỉ thị “*toàn dân, toàn Đảng tập trung toàn lực chi viện cho tiền tuyến...*”. Khẩu hiệu “*tất cả cho mặt trận*”, “*tất cả để chiến thắng*” được nhân dân hưởng ứng nhiệt liệt, cả ở vùng tự do cũng như ở nhiều vùng còn bị địch tạm chiếm. Các đoàn dân công lên đường với tinh thần hăng hái, phấn khởi, được tổ chức chặt chẽ, quyết tâm hoàn thành nhiệm vụ để đem lại vinh dự cho địa phương mình. Đại tướng Võ Nguyên Giáp đánh giá “*chưa bao giờ trong suốt mấy năm kháng chiến, dân ta đã góp công sức nhiều như trong Đông Xuân 1953-1954 để chi viện cho quân đội đánh giặc... Bọn đế quốc... không bao giờ đánh giá được sức mạnh của cả một dân tộc, sức mạnh của nhân dân. Sức mạnh đó có thể khắc phục được tất cả mọi khó khăn, chiến thắng mọi kẻ địch*”².

Và tướng Nava cũng phải viết “*người ta chỉ còn thừa nhận nỗ lực phi thường đó (của nhân dân phục vụ chiến dịch) và khâm phục hiệu quả mà Bộ Chỉ huy và Chính phủ (Việt Nam) đã biết cách tạo được*”³.

Huy động được khối lượng nhân, vật lực to lớn để chi viện, bảo đảm cho Chiến dịch Điện Biên Phủ toàn thắng là kết quả tốt đẹp của việc xây dựng hậu phương kháng chiến, của đường lối vừa kháng chiến vừa kiến quốc. Như vậy, trong Đông Xuân 1953-1954 và đặc biệt là Điện Biên Phủ, toàn Đảng, toàn dân ta đã tập trung lực lượng để chi viện cho tiền tuyến theo khẩu hiệu “*tất cả cho mặt trận, tất cả để chiến thắng*”.

---

² Võ Nguyên Giáp : Chiến tranh giải phóng và chiến tranh giữ nước, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội, 1974, tr 158-159.

³ Hăngri Nava: Đông Dương hấp hối, Nxb Plông, Pari, 1956, tr 206.

Sự nghiệp đổi mới đất nước giàu mạnh và bảo vệ Tổ quốc là một công việc vĩ đại. Công cuộc này muốn giành được thắng lợi đòi hỏi phải đoàn kết toàn dân, thực hiện khẩu hiệu chiến lược của Bác Hồ “*đoàn kết, đoàn kết, đại đoàn kết; thành công, thành công, đại thành công*”. Lúc này phải có chính sách đoàn kết được toàn dân tộc trên nền tảng đoàn kết công nhân, nông dân, trí thức, đoàn kết thành một khối 54 dân tộc anh em, đoàn kết đồng bào các tôn giáo, đoàn kết đồng bào trong nước và đồng bào ta ở nước ngoài.

Đồng thời phải có chính sách đúng đắn và sáng suốt huy động được trí tuệ và năng lực sáng tạo, sức người, sức của của toàn dân, các thành phần kinh tế- xã hội, của mỗi người Việt Nam vào sự nghiệp xây dựng đất nước dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh và bảo vệ vững chắc Tổ quốc thân yêu.

Như vậy, 60 năm đã trôi qua sau Điện Biên Phủ, đất nước ta đã được độc lập hoàn toàn, nhân dân ta được sống trong hòa bình, cùng nhau đoàn kết xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Trong sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước, tinh thần Điện Biên Phủ vẫn ngời sáng. Những bài học từ Điện Biên Phủ được đồng chí Võ Nguyên Giáp đúc kết sẽ vẫn còn giá trị mãi về sau. Điện Biên Phủ mãi là niềm tin, niềm tự hào của dân tộc ta.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đảng Cộng sản Việt Nam (2001), *Văn kiện Đảng toàn tập*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, tập 14.
2. Võ Nguyên Giáp (1974), *Chiến tranh giải phóng và chiến tranh giữ nước*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
3. Trần Trọng Trung (2010), *Võ Nguyên Giáp danh tướng thời đại Hồ Chí Minh*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
4. Võ Nguyên Giáp (2004), *Điện Biên Phủ*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
5. Nguyễn Văn Sự (2011), *Đại tướng Võ Nguyên Giáp danh tướng thế kỉ XX*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội
6. *Chiến thắng Điện Biên Phủ cột mốc vàng lịch sử* (2004), Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
7. *Đại tướng Tổng tư lệnh Võ Nguyên Giáp - Người anh cả của quân đội nhân dân Việt Nam*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2010.

